

2.7.2013

B7-0258/2013 }
B7-0263/2013 }
B7-0264/2013 } RC1

PREDLOG SKUPNE RESOLUCIJE

v skladu s členom 110(2) in 110(4) Poslovnika,

ki nadomesti predloge resolucij naslednjih skupin:

Verts/ALE (B7-0258/2013)

S&D (B7-0263/2013)

GUE/NGL (B7-0264/2013)

o izvozu orožja: izvajanje Skupnega stališča Sveta 2008/944/SZVP
(2013/2657(RSP))

**Maria Eleni Kopa (Maria Eleni Koppa), Ana Gomes, Véronique De Keyser,
Raimon Obiols, Pino Arlacchi, Richard Howitt, Knut Fleckenstein**

v imenu skupine S&D

**Tarja Cronberg, Bart Staes, Nikos Hrizogelos (Nikos Chrysogelos), Raül
Romeva i Rueda**

v imenu skupine Verts/ALE

Sabine Lösing, Willy Meyer, Takis Hadzigeorgiu (Takis Hadjigeorgiou)

v imenu skupine GUE/NGL

Resolucija Evropskega parlamenta o izvozu orožja: izvajanje Skupnega stališča Sveta 2008/944/SZVP (2013/2657(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih poročil in resolucij o orožju, zlasti resolucije z dne 13. junija 2012 o pogajanjih o sporazumu ZN o trgovini z orožjem¹,
- ob upoštevanju Skupnega stališča Sveta 2008/994/SZVP z dne 8. decembra 2008 o opredelitvi skupnih predpisov o nadzoru izvoza vojaške tehnologije in opreme,
- ob upoštevanju trinajstega² in štirinajstega³ letnega poročila delovne skupine Sveta za izvoz konvencionalnega orožja (COARM),
- ob upoštevanju sklepov Sveta za zunanje zadeve z dne 19. novembra 2012 o pregledu skupnega stališča,
- ob upoštevanju Skupnega ukrepa Sveta 2002/589/SZVP z dne 12. julija 2002 o prispevku Evropske unije k boju proti destabilizirajočemu kopičenju in razširjanju lahkega in osebnega orožja, ki razveljavlja skupni ukrep Sveta 1999/34/SZVP, in strategije EU za boj proti nedovoljenemu kopičenju in trgovini z lahkim in osebnim orožjem ter pripadajočim strelivom, ki jo je Evropski svet sprejel 15. in 16. decembra 2005⁴,
- ob upoštevanju posodobljenega skupnega seznama vojaškega blaga Evropske unije z dne 27. februarja 2012⁵,
- ob upoštevanju Wassenaarskega sporazuma z dne 12. maja 1996 o nadzoru izvoza konvencionalnega orožja in blaga ter tehnologije z dvojno rabo, in seznamov tovrstnega blaga, tehnologije in streliva, posodobljenih v letih 2011 in 2012⁶,
- ob upoštevanju ukrepa 11(e) akcijskega načrta iz Strateškega okvira EU za človekove pravice in demokracijo, ki Evropski službi za zunanje delovanje (ESZD) in državam članicam nalaga, da morajo pri pregledu skupnega stališča upoštevati človekove pravice in mednarodno humanitarno pravo,
- ob upoštevanju svetovne pogodbe o trgovini z orožjem, ki jo je sprejela generalna skupščina OZN 2. aprila 2013,
- ob upoštevanju predloga Komisije za sklep Sveta, ki bi državam članicam v interesu Evropske unije dovoljeval podpis pogodbe o trgovini z orožjem (COM(2013)0273), in sklepa Sveta z dne 28. maja 2013, s katerim je bil predlog sprejet in s katerim se je države članice spodbudilo, naj pogodbo podpišejo na svečani prireditvi v New Yorku 3. junija 2013 ali v

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2012)0251.

² UL C 382, 30.12.2011, str. 1.

³ UL C 386, 14.12.2012, str. 1.

⁴ Svet Evropske unije, 5319/06, 13.1.2006.

⁵ UL C 85, 22.3.2012, str. 1.

⁶ <http://www.wassenaar.org/>

čim krajšem možnem času,

- ob upoštevanju člena 110(2) in (4) Poslovnika,
- A. ker izvoz in prenos orožja vplivata na varnost ljudi, človekove pravice, demokracijo, dobro upravljanje in družbeno-gospodarski razvoj in ker je treba zato okrepiti politiko Evropske unije za nadzor nad izvozom vojaške tehnologije in opreme, ki bi jo bilo treba vključiti v pregleden, učinkovit ter splošno sprejet in opredeljen sistem za nadzor orožja;
- B. ker so po podatkih Mednarodnega mirovnega raziskovalnega inštituta v Stockholmu države članice EU, če se jih obravnava skupaj, drugi največji izvoznik orožja na svetu¹, ki le malo zaostaja za Združenimi državami, in ker delež orožja, ki se izvozi v države zunaj EU, narašča;
- C. ker je Skupno stališče 2008/944/SZVP pravno zavezujoč okvir in je v njem določenih osem meril, ob neizpolnjevanju katerih bi bilo treba zavrniti izvozno dovoljenje (merila 1–4) ali vsaj razmišljati o njegovi zavrnitvi (merila 5–8); ker pa so za končni nadzor nad vsemi vidiki izdajanja izvoznih dovoljenj za orožje še vedno odgovorne države članice in ker Sodišče Evropske unije ni pristojno za presojo vprašanj, povezanih z izvajanjem skupnega stališča;
- D. ker popolnih podatkov delovni skupini Sveta COARM še zdaleč ne posredujejo vse države članice Evropske unije; ker so podatki zaradi različnih postopkov zbiranja in posredovanja, ki jih uporabljajo posamezne države članice, nepopolni in neenotni; ker za kršitve skupnega stališča ni mehanizma sankcij;
- E. ker so s temi osmimi merili v skladu s členom 3 skupnega stališča določeni samo minimalni standardi in ta merila ne vplivajo na pravico držav članic, da uveljavijo strožje ukrepe za nadzor orožja; ker člen 10 skupnega stališča jasno določa, da ima izpolnjevanje teh osmih meril prednost pred morebitnimi gospodarskimi, socialnimi, trgovinskimi ali industrijskimi interesi držav članic;
- F. ker ostaja obrambna industrija pomembna panoga in delodajalec v EU; ker je treba merila skupnega stališča upoštevati tudi v procesu prestrukturiranja evropske obrambne industrije, kar je bistvenega pomena za mala in srednja podjetja, ki ustvarjajo delovna mesta;
- G. ker je od predložitve letnega poročila Sveta v skladu s členom 8(2) skupnega stališča Sveta 2008/944/SZVP, ki opredeljuje skupna pravila glede nadzora nad izvozom vojaške tehnologije in opreme, opazen razvoj v smeri okrepljenega sistema za preverjanje in poročanje; ker po drugi strani ni nobenega standardiziranega sistema za preverjanje in poročanje in ker morajo države članice premagati zakonodajne in operativne ovire, če želijo doseči večjo skladnost z osmimi merili;
- H. ker je bila skladnost s skupnim stališčem obravnavana v akademskih raziskavah in objavljenih prispevkih civilne družbe; ker ni možno neodvisno preverjati izpolnjevanja teh osmih meril;
- I. ker organizacija Transparency International ocenjuje, da je mednarodna trgovina z orožjem ena od treh s korupcijo najbolj zaznamovanih poslovnih dejavnosti na svetu; ker so raziskave

¹ Holtom, Paul; Bromley, Mark; Wezeman, Pieter; Wezeman, Siemon: Trendi v mednarodnih prenosih orožja, 2012, podatki SIPRI, marec 2013.

Mednarodnega centra za pretvorbo v Bonnu pokazale, da na primer v Nemčiji leta 2011 od 17 568 dovoljenj, ki so bila izdana za izvoz orožja, 5 149 dovoljenj za izvoz v 76 različnih držav, kar je skoraj 30 % vseh, domnevno ni izpolnjevalo enega ali več od navedenih osmih meril;

- J. ker se dobavitelji orožja pri prodaji orožja v tujino še naprej osredotočajo na države v razvoju; ker je vrednost sporazumov o prenosu orožja z državami v razvoju v obdobju od leta 2004 do leta 2011 znašala dve tretjini vrednosti vseh tovrstnih sporazumov na svetu; ker neodgovoren prenos orožja in dolg, povezan z orožjem, ogrožata možnosti številnih držav v razvoju za doseganje razvojnih ciljev tisočletja;
 - K. ker zakonodaja EU o blagu z dvojno rabo z Uredbo (EU) št. 388/2012 ureja izvoz, prenos, posredovanje in tranzit blaga z dvojno rabo; ker je bila februarja 2012 sprejeta posodobljena različica seznama blaga in tehnologije z dvojno rabo iz Wassenaarskega sporazuma, čeprav velika večina proizvodov z dvojno rabo, zlasti na področju tehnologije za nadzor, še vedno ni vključenih v nobenega od pravno zavezujočih sistemov za nadzor izvoza;
 - L. ker so dogodki, kot so arabska pomlad na Bližnjem vzhodu in v Severni Afriki, ponovno razkrili težavno povezavo med demokratizacijo in vprašanjem človekovih pravic, ki se pojavi kot vprašanje odgovornosti pri trgovini z orožjem s temi državami; ker so dogodki arabske pomladi spet pokazali na nujnost in pomembnost skupnega stališča in njegovih osmih meril ter širših mednarodnih sporazumov, kot je pogodba o trgovini z orožjem; ker bi morale prihodnje pobude in poročila temeljiti na predvidevanjih in pridobljenih izkušnjah, zlasti ko gre za širjenje orožja, s katerim se trguje, na nedržavne akterje, kot se je zgodilo v primeru Libije, in možnosti neposrednih prenosov upornikom, kot je to bilo v primeru Sirije;
1. pozdravlja dejstvo, da ima Evropska unija kot edina zveza držav edinstven in v svetovnem merilu pravno zavezujoč okvir, ki izboljšuje nadzor nad izvozom orožja, med drugim v zvezi s kriznimi območji, z državami, ki so znane po kršenju človekovih pravic, ter z državami, pri katerih obstaja dokazano tveganje, da bo preneseno blago na nedovoljen način preusmerjeno k drugim končnim uporabnikom;
 2. v zvezi s tem pozdravlja, da so se evropske in neevropske tretje države pridružile sistemu za nadzor izvoza orožja na podlagi skupnega stališča in pogodbe o trgovini z orožjem; vendar je zaskrbljen zaradi nedosledne uporabe in razlage osmih meril v državah članicah EU; zato poziva k standardni, enotnejši in revidirani razlagi in izvajanju skupnega stališča z vsemi njegovimi obveznostmi ter k zagotovitvi mehanizma, v okviru katerega bi se lahko obravnavala varnostna vprašanja držav članic, povezana z izvozom orožja;
 3. ugotavlja, da je zaradi letnih poročil delovne skupine COARM izvoz orožja držav članic postal preglednejši; vendar meni, da je obžalovanja vredno, da so zbrani podatki nepopolni in se razlikujejo zaradi različnih postopkov zbiranja in posredovanja v posameznih državah članicah; opominja države članice, naj delovni skupini COARM oddajo popolne letne podatke o svojih prenosih orožja, kot je dogovorjeno in zapisano v skupnem stališču;
 4. obžaluje, da je v letu 2010 samo 63 % držav članic EU predložilo popolne podatke v zvezi z izvozom orožja¹; ugotavlja, da države, ki vedno znova posredujejo nepopolne podatke o

¹ Bromley, M., Pregled skupnega stališča EU glede izvoza orožja: obeti za poostren nadzor, konzorcij EU za neširjenje jedrskega orožja, januar 2012, str 8.

svojem izvozu, hkrati spadajo med največje izvoznice orožja v EU in na svetu;

5. je seznanjen z zavezo Evropske službe za zunanje delovanje (ESZD) in držav članic v skladu z ukrepom 11(e) akcijskega načrta iz Strateškega okvira EU za človekove pravice in demokracijo, da bodo zagotovile, da bo pregled skupnega stališča upošteval človekove pravice in mednarodno humanitarno pravo; poziva ESZD, naj poroča o ukrepih za izpolnitev te zaveze ter v postopek pregleda vključi nevladne organizacije in civilno družbo;
6. poziva, naj se v skupno stališče vključi zbirka orodij, ki se bo uporabljala za promet z orožjem po preklicu embarga in ki bo zagotovila možnosti za redno četrtletno izmenjavo informacij o zavrnitvah, izdanih izvoznih dovoljenjih, blagu, kategoriji na skupnem seznamu vojaškega blaga Evropske unije, skupnem številu kosov in končnem uporabniku; poziva države članice in delovno skupino COARM, naj v prizadevanja na tem področju vključijo tudi druge enote in delovne skupine iz EU, ki jih to zadeva;
7. vztraja, da mora besedilo skupnega stališča v postopku pregleda postati jasnejše in razumljivejše, da bi zagotovili enotnejšo razlago in uporabo meril; zlasti vztraja, da je treba upoštevati člen 10 skupnega stališča; poziva k oblikovanju podrobnejših smernic za merili 2 in 7 v navodilih za uporabnike in k posodobitvi prilog od I do IV, vključno s sklicevanjem na državne strategije na področju človekovih pravic v Evropski uniji;
8. ugotavlja, da za države članice v primeru kršitve osmih meril ni nobenih posledic; meni, da bi bilo treba določiti načine za neodvisno preverjanje kršitev skupnega stališča; meni, da morajo nacionalni parlamenti ali posebna parlamentarna telesa, kot so parlamentarni nadzorni odbori, učinkovito nadzorovati uporabo meril;
9. poziva, naj se v skupno stališče Evropske unije o izvozu orožja vključi dodatno merilo, v skladu s katerim bodo morale države članice pred izdajo dovoljenja za izvoz orožja v katero koli državo oceniti tveganje glede podkupovanja in korupcije;
10. opozarja, da so nakupi orožja, ki so potekali z nepreglednimi postopki, znatno prispevali k prezadolženosti nekaterih držav, vključno s številnimi državami članicami; zato vztraja, da je treba na področju nakupa in prodaje orožja zagotoviti večjo preglednost in da bi morale biti informacije o trgovini z orožjem znotraj Skupnosti tudi v prihodnje vključene v letno poročilo Evropske unije;
11. pozdravlja dejstvo, da je Svet sprejel posodobljeno različico seznama streliva iz Wassenaarskega sporazuma, v kateri so upoštevane vse spremembe tega seznama iz leta 2011; poziva Svet, naj sprejme tudi zadnje spremembe, med drugim seznama blaga z dvojno rabo, do katerih je prišlo leta 2011, in o katerih se je strokovna skupina dogovorila decembra 2012;
12. poziva države članice in visoko predstavnico/podpredsednico Komisije, naj si prizadevajo za enotno in ambiciozno uporabo teh osmih meril v vseh državah članicah; države članice in visoko predstavnico/podpredsednico Komisije poziva tudi, naj s hitrejšo objavo popolnih podatkov o izvozu orožja iz vseh držav članic spodbudijo veliko višjo raven preglednosti; v zvezi s tem poudarja pomen sodelovanja s civilno družbo;
13. nadalje poziva k boljši uporabi meril skupnega stališča 2008/944/SZVP in predlaga, da se preuči možnost uporabe osmih meril za storitve, povezane z izvozom orožja, ter blagom in

tehnologijo z dvojno rabo;

14. poudarja pomembno vlogo civilne družbe, nacionalnih parlamentov in Evropskega parlamenta pri izvajanju in uveljavljanju dogovorjenih standardov iz skupnega stališča na nacionalni ravni in ravni EU ter pri vzpostavitvi preglednega nadzornega sistema, ki upošteva načelo odgovornosti; zato poziva k sprejetju preglednega in trdnega nadzornega mehanizma, ki krepi vlogo parlamentov, tudi z vzpostavitvijo neodvisne skupine strokovnjakov, ki bi delovni skupini COARM svetovala glede uporabe in izvajanja osmih izvoznih meril, pa tudi glede priprave seznama tretjih držav, za katere se zahteva posebna previdnost in stalni nadzor pri izdajanju dovoljenj, kot določa člen 2(2)(b) skupnega stališča;
15. meni, da je treba vzpostaviti standardiziran sistem za preverjanje in poročanje, ki bo zagotovil redne informacije o tem, ali in v kolikšni meri je izvoz posameznih držav članic v nasprotju z navedenimi osmimi merili; meni, da bi moral tak sistem temeljiti na načelu preglednosti;
16. pozdravlja pobude držav članic za izboljšanje razmer s posredovanjem in objavo točnih, aktualnih in popolnih podatkov; zahteva, naj se v letnem poročilu delovne skupine COARM navedejo posamezne zavrnitve izvoznih dovoljenj s sklicem na merila, na podlagi katerih je temeljila zavrnitev, ter zadevne države članice;
17. poziva države članice, naj zagotovijo dodatne, novejšje podatke, ki bi se po potrebi lahko uporabili kot podlaga za pripravo skupnega seznama držav, pri katerih bi se z izvozom ali prenosom orožja vanje kršilo eno ali več osmih meril, in kot podlaga za boljše razumevanje in boljši nadzor s strani državnih ali skupaj dogovorjenih mednarodnih nadzornih organov, ter za letno poročilo delovne skupine COARM; s tem v zvezi predlaga vzpostavitev mehanizma za nadzor po izvozu;
18. z zadovoljstvom ugotavlja, da se delovna skupina COARM v sodelovanju z delovno skupino Sveta za človekove pravice (COHOM) na svojih sejah posvetuje z vladnimi uradniki, ki so odgovorni za izdajo nacionalnih izvoznih dovoljenj, saj lahko pomembno prispevajo k izvajanju skupnega stališča in izboljšajo kakovost izmenjanih podatkov, ter meni, da bi se bilo treba s temi uradniki posvetovati bolj redno; nadalje meni, da bi morala posvetovanja vključevati tudi organizacije civilne družbe in druge zainteresirane strani, ki se ukvarjajo z vprašanjem nadzora izvoza orožja;
19. pozdravlja sprejetje mednarodne pogodbe o trgovini z orožjem v okviru Združenih narodov, ki določa zavezujoče skupne standarde za svetovno trgovino s konvencionalnim orožjem, spodbuja države članice EU in druge pogajalske strani, naj podpišejo, ratificirajo in v celoti izvajajo pogodbo o trgovini z orožjem;
20. opozarja na pomen mehanizmov preglednosti in odgovornosti pri uspešnem izvajanju vsakršnega mednarodnega sporazuma o nadzoru orožja; zato poziva k vključitvi mehanizmov za izmenjavo informacij in najboljših praks držav podpisnic o odločitvah glede izvoza, uvoza in prenosa orožja, ter k vključitvi trdnih in jasnih določb za javno letno poročanje držav podpisnic o vseh prenosih orožja;
21. poziva visoko predstavnico/podpredsednico Komisije, Komisijo in države članice, naj izpolnjujejo zaveze Evropske unije na področju boja proti nedovoljenemu kopičenju in trgovini z osebnim in lahkim orožjem ter pripadajočim strelivom; opozarja, naj bi omenjene

zaveze državam, ki niso članice Evropske unije, pomagale pri upravljanju zalog, označevanju in podobnih prizadevanjih za nadzor nad osebnim in lahkim orožjem in da te zaveze dopolnjujejo predpise Evropske unije, ki urejajo prenos vojaškega blaga, da države članice Evropske unije ne bi dobavljale orožja v države, kjer lahko pride do njegove zlorabe;

22. poziva k letni razpravi v Parlamentu, skupaj z letnim poročilom, o izvajanju skupnega stališča, da bi zagotovili ustrezno stopnjo parlamentarnega nadzora in preglednosti na evropski ravni;

23. naroči predsedniku, naj to resolucijo posreduje podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, posebnemu predstavniku EU za človekove pravice, Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic ter generalnemu sekretarju Združenih narodov.